

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Tertiam Partem Summæ Theologiæ. Cum Commentariis
Reuerendiss. D. Thomæ de Vio Caietani Cardinalis S. Sixti, Et Opvscvlis
Eivsdem In tres Tomos distinctis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

3. Vtrum solius hominis iusti sit manducare sacramentaliter.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72797](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72797)

conuenit manducare spiritualiter hoc sacramentum. AD TERTIVM dicendum, quod Christus manet in hominibus secundum presentem statum per fide, sed in angelis beatis est per manifestam visionem. & ideo non est simile, sicut dictum est. *

In solutionibus praecar. g. r. & 2. in isto art.

ARTICVLVS III. *Utrum solus homo iustus possit Christum sacramentaliter manducare.*

AD TERTIVM sic proceditur. Videtur, quod nullus possit manducare Christum sacramentaliter, nisi homo iustus. Dicit enim Aug. in lib. de Remedio poenitentiae, ut quid paras dentem & uentrem? crede, & manducasti: credere enim in eum, hoc est panem uiuum manducare: sed peccator non credit in eum: quia non habet fidem formatam, ad quam pertinet credere in Deum, ut in secunda parte habitum est. * ergo peccator non potest manducare hoc sacramentum, quod est panis uiuus. ¶ 2. Praeterea. Hoc sacramentum maxime dicitur esse sacramentum charitatis, ut supra dictum est: sed sicut infideles priuantur fide, ita omnes peccatores priuantur charitate. Infideles autem non videntur posse sacramentaliter sumere hoc sacramentum, cum in forma huius sacramenti dicatur mysterium fidei. ergo pari ratione neque aliquis peccator potest corpus Christi sacramentaliter manducare.

4. d. 9. ar. 2. q. 1 & 2. & ar. 3. q. 2. c. 6. & de 12. q. 1. ar. 2. & 3. ar. 2. in lo. p. a. f. a. n. t. e. r. f. e. r. t. u. r. d. e. c. o. s. e. c. d. i. a. c. V. t. q. u. i. d. p. a. r. a. s. 2. 2. q. 4. ar. 3. q. 4. ar. 3. q. 4. ar. 3. ad 3. arg.

¶ Praeterea. Peccator magis est abominabilis Deo, quam creatura irrationabilis: dicitur enim in psal. quadragesimo octauo, de homine peccatore; Homo, cum in honore esset, non intellexit, comparatus est iumentis insipientibus, & similis factus est illis: sed animal brutum (putamus autem canis) non potest sumere hoc sacramentum: sicut etiam non potest sumere sacramentum baptismi: ergo videtur quod pari ratione, neque peccatores hoc sacramentum manducant.

Tract. 26. in Ioan. paru a med. super illud ego sum panis uitae 20. 9.

SED CONTRA est, quod super illud Ioan. sexto. (Patres uestri manducauerunt manna in deserto, & mortui sunt) dicit Augustinus. ¶ Multi de altari accipiunt, & accipiendo moriuntur: unde dicit Apostolus. Iudicium sibi manducat & bibit: sed non moriuntur sumendo nisi peccatores. ergo peccatores corpus Christi sacramentaliter manducant, & non solum iusti.

q. 76. ar. 6. ar. 1. & q. 77. ar. 3.

RESPONDEO. Dicendum, quod circa hoc quidam antiqui errauerunt, dicentes quod corpus Christi, nec etiam sacramentaliter a peccatoribus sumitur: sed quam cito labijs peccatoribus contingitur, tam cito sub speciebus sacramentalibus definit esse corpus Christi: sed hoc est erroneum, de rogat enim veritati huius sacramenti, ad quam pertinet (sicut supra dictum est) quod manentibus speciebus corpus Christi sub eis esse non desinat. Species autem manent, quamdiu substantia panis maneret, si ibi adesset, ut supra dictum est. ¶ Manifestum est autem, quod substantia panis assumpta a peccatore, non statim esse desinit, sed manet quamdiu per calorem naturalem digeratur: unde tamdiu corpus Christi sub speciebus sacramentalibus manet a peccatoribus sumptis. unde dicendum est, quod peccator sacramentaliter corpus Christi manducare potest, & non solum iustus.

q. 77. ar. 5. & 8. & alij c. iudicem.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod uerba illa & similia sunt intelligenda de spirituali manducatione, quae peccatoribus non conuenit. Et ideo ex prauo intellectu horum uerborum videtur praedictis er

ros processisse, dum nescierunt distinguere inter corporalem & spirituales manducationem.

AD SECUNDVM Dicendum, quod etiam, si infidelis sumat species sacramentales, corpus Christi sub sacramento sumit: unde manducat Christum sacramentaliter, si ly sacramentaliter determinat uerbum ex parte manducati, si autem ex parte manducantis, tunc proprie loquendo, non manducat sacramentaliter, quia non utitur eo quod accipit ut sacro, sed ut simplici cibo: nisi forte infidelis intenderet recipere illud, quod ecclesia confert, licet non haberet fidem ueram circa articulos, uel etiam hoc sacramentum.

AD TERTIVM dicendum, quod etiam si mus uel canis hostiam consecratam manducet, substantia corporis Christi non definit esse sub speciebus, quamdiu species illae manent, hoc est, quamdiu substantia panis maneret, sicut etiam si proiceretur in lutum, nec hoc uergit in detrimentum dignitatis corporis Christi, qui uoluit a peccatoribus crucifigi abique diminutione suae dignitatis, praesertim cum mus aut canis non tangat ipsum corpus Christi, secundum propriam speciem, sed solum secundum species sacramentales: quidam autem dixerunt, quod statim cum sacramentum tangitur a mure uel cane, definit ibi esse corpus Christi: quod etiam derogat ueritati sacramenti, sicut supra dictum est. Nec tamen dicendum est, quod animal brutum sacramentaliter corpus Christi manducet, quia non est natum uti eo ut sacramento: unde non sacramentaliter, sed per accidens corpus Christi manducat, sicut manducaret ille, qui fumeret hostiam consecratam, nesciens ea esse consecratam.

Et quia id quod est per accidens, non cadit in diuisione alicuius generis, ideo hic modus manducandi corpus Christi, non ponitur tertius praeter sacramentalem & spirituales.

ARTICVLVS IIII.

Utrum peccator sumens corpus Christi sacramentaliter peccet.

AD QUARTVM sic proceditur. Videtur, quod peccator sumens corpus Christi sacramentaliter, non peccet. non enim est maioris dignitatis Christus sub specie sacramenti, quam sub specie propria: sed peccatores tangentes corpus Christi sub specie propria, non peccabant, quin etiam ueniam peccatorum consequerentur, sicut legitur Lucae septimo de muliere peccatrice, & Mathei decimo quarto dicitur, quicumque tetigerunt fimbriam uestimenti eius, salui facti sunt. ergo non peccant, sed magis salutem consequuntur, sacramentum corporis Christi sumendo.

In ar. 7. & 8. cor. & 4. illud 9. ar. 1. q. 1. d. 2. & ar. 4. q. 2. c. & ar. 1. q. 2. r. 11. c. 10.

¶ 2. Praet. Hoc sacramentum, sicut & alia, est quaedam spiritualis medicina: sed medicina datur infirmis ad salutem, secundum illud Matth. nono. Non est opus ualentibus medicis, sed male habentibus: infirmum uel male habentes spiritualiter sunt peccatores. * ergo hoc sacramentum abique culpa sumere possunt.

Alia, ergo hoc sacramentum est corporalis panis sumptus. Licet, autem, non longe a primo.

¶ 3. Praet. Hoc sacramentum cum in se Christum contineat, est de maximis bonis. Maxima autem bona [secundum Aug. in li. de libero arb.] sunt quibus nullus male potest uti. Nullus autem peccat, nisi per abusum alicuius rei, ergo nullus peccator sumens hoc sacramentum peccat.

¶ 4. Praet. Sicut hoc sacramentum sentitur gustu & tactu, ita & uisu. Si ergo peccator ex eo, quod sumit hoc

Ioan. 6. u. 14.